

POVJERENJE ŠTEDISA I KREDITORA U BANKARSKI SEKTOR REPUBLIKE SRPSKE

Vitomir Slijepčević¹

Sažetak

Stabilnost bankarskog sistema Republike Srpske zavisi od stabilnosti izvora finansiranja, a koji se u najvećoj mjeri obezbjeđuju kroz depozite i uzete kredite. Ove dvije stavke u bilansu stanja banaka Republike Srpske čine 84,4% svih izvora finansiranja. Očito je da stabilnost bankarskog sektora ovog entiteta zavisi od povjerenja štedisa i kreditora. Cilj ovog rada je istražiti kako kapital banke i njena profitabilnost utiču na ponašanje štedisa i kreditora. Svrha ovog istraživanja je dobiti odgovor na pitanje: "Da li štediše daju svoje povjerenje onim bankama koje imaju najbolju profitabilnost i rast vlastitih izvora finansiranja, odnosno kapitala?"¹ U radu su korišćene osnovne statističke metode istraživanja, grafičkog predstavljanja, komparacije i apstrahovanja dobijenih rezultata. Provedeno istraživanje pokazalo je da raste povjerenje štedisa u bankarski sistem Republike Srpske, ali da na ponašanje štedisa značajno ne utiče profitabilnost banaka, već sigurnost uloženi depozita. Tri najveće banke raspolažu sa 67% depozita bankarskog sektora Republike Srpske, njihovo učešće u kapitalu je 58%, a u dobiti 76%.

Ključne riječi: banke, dobit, kapital, depozit, kredit, rizik, menadžment.

Abstract

The stability of the banking system of Republika Srpska depends on the stability of sources of financing, which are mostly provided through deposits and loans. These two items in the balance sheet of Republika Srpska banks account for 84.4% of all funding sources. It is obvious that the stability of the banking sector of this entity depends on the trust of depositors and creditors. The aim of this paper is to investigate how the bank's capital and its profitability affect the behavior of depositors and creditors. The purpose of this research is to get an answer to the question: "Do depositors give their trust to those banks that have the best profitability and growth of their own sources of financing, ie capital?"¹ The conducted research showed that the confidence of depositors in the banking system of the Republic of Srpska is growing, but that the behavior of depositors is not significantly influenced by the profitability of banks, but by the security of invested deposits. The three largest banks have 67% of deposits in the banking sector of Republika Srpska, their share in the capital is 58%, and in profit 76%.

Keywords: banks, profit, capital, deposit, credit, risk, management.

¹ Vanredni profesor, Slobomir P Univerzitet, Bijeljina, rimotiv@yahoo.com

UVOD

Ovo istraživanje provedeno je u bankarskom sektoru Republike Srpske. U radu su korišćene dostupne informacije Banjalučke berze². Istraživanje je obuhvatilo petogodišnji period od 31.12.2015. do 31.12.2019. godine. Osnovni motiv za provođenje ovog istraživanja je želja da se utvrdi ponašanje štediša³ i kreditora banaka, a na osnovu objektivnih činjenica o poslovanju banaka, odnosno da li štediše analiziraju profitabilnost i kapital banaka i na osnovu njih donose odluke o štednji i kreditiranju. U ovom radu ponašanje štediša je primarno, a kreditora sekundarno pitanje. Razlog leži u činjenici da depoziti čine 77,2%, a krediti 7,2% svih izvora finansiranja banaka. U prezentovanim bilansima stanja banaka oni se prikazuju zbirno, a u izvještajima Agencije za bankarstvo Republike Srpske odvojeno. U proteklom periodu došlo je do značajne promjene vlasničke strukture jedne banke ali i provođenja stečajeva određenog broja banaka. Zato je interesantno istraživanje ponašanja štediša u navedenom periodu. S obzirom na činjenicu da su ta dešavanja medijski značajno ispraćena zanimalo nas je da li su štediše počele da prate objektivne pokazatelje poslovanja banaka i da se ponašaju u skladu sa njima.

Kroz ovo istraživanje bavićemo se analizom dobiti, kapitala i depozita pojedinačno po bankama i zbirno za bankarski sektor, zatim strukturom depozita i obaveza u pasivi bilansa stanja bankarskog sektora Republike Srpske.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Bankarski sektor Republike Srpske čini 8 banaka⁴ koje posjeduju razgranatu mrežu i posluje preko ukupno 288 organizacionih dijelova, a zapošljavaju ukupno 3.000 radnika. Ukupna pasiva bankarskog sektora na dan 31.12.2019. godine iznosi 9.433.815.000 KM, neto pasiva 8.297.662.000 KM, kapital 1.043.483.000 KM, a depoziti 6.405.832.000 KM i čine 77,2% ukupnih izvora sredstava⁵. U strukturi vlasničkog kapitala dominira privatni sa 99,2%, a državni čini 0,8%. Strukturu akcionara čine 72% strani, a 28% domaći akcionari⁶.

BANKE U REPUBLICI SRPSKOJ	2015.			2019.			INDEKS		
	Dobit	Kapital	Depozit i kredit 2015.	Dobit	Kapital	Depozit i krediti 2019.	Dobiti	Kapitala	Depozita i kredita
	1	2	3	4	5	6	8=(5/2)*100	9=(6/3)*100	10=(7/4)*100
UniCredit Bank a.d. Banja Luka	21.375.811	174.515.096	1.063.652.990	29.580.790	244.794.883	1.391.415.005	138	140	131
Addiko Bank a.d. Banja Luka	-52.593.839	151.440.365	561.459.397	6.720.307	161.201.062	536.341.274	-13	106	96
NLB banka a.d. Banja Luka	19.068.251	135.229.518	1.019.748.401	32.775.115	173.177.828	1.299.470.266	172	128	127
Sberbank a.d. Banja Luka	4.519.780	116.819.576	683.900.363	7.060.647	133.564.212	775.564.978	156	114	113
Nasa banka a.d. Bijeljina	425.645	38.007.646	165.407.152	351.173	25.189.122	159.493.607	83	66	96
Nova banka a.d. Banja Luka	12.069.724	135.434.682	1.420.526.950	12.178.438	168.908.065	1.925.987.247	101	125	136
Komercijalna banka a.d. Banja Luka	-2.433.967	62.448.924	201.085.614	2.318.315	69.061.722	409.289.888	-95	111	204
MF banka a.d. Banja Luka	2.226.605	38.444.282	193.482.674	5.954.566	67.587.210	381.015.487	267	176	197
UKUPNO	4.658.009	852.340.089	5.309.263.541	96.939.351	1.043.484.104	6.878.577.752	2081	122	130

Tabela 1. Osnovni pokazatelji poslovanja bankarskog sektora Republike Srpske 2015-2019 godine

2 <http://www.blberza.com/Pages/Default.aspx>

3 deponenata

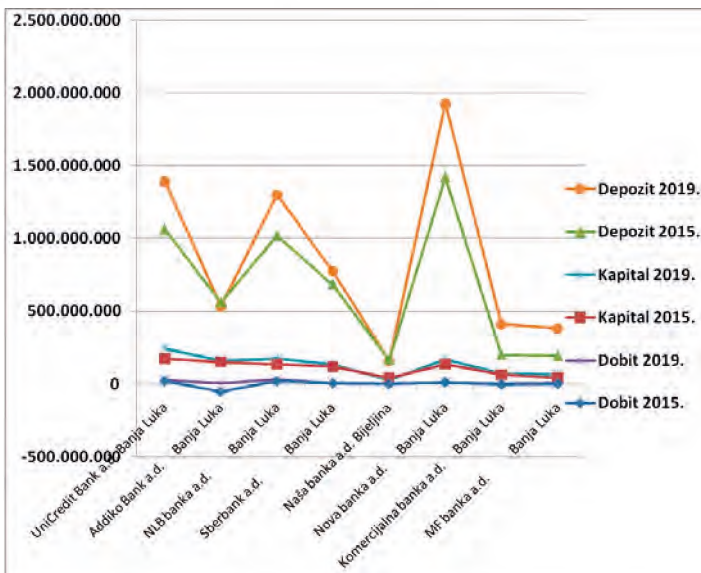
4 https://abrs.ba/public/data/documents/1434/20191231_Izvjestaj_o_stanju_bankarskog_sistema_RS.pdf (23.5.2020.)

5 Isto kao 3.

6 Isto kao 3.

Analizirajući dobit banaka u 2015. godini uočava se jako niska ukupna dobit bankarskog sektora i ona je iznosila 4.658.009 KM, a razlog za to je gubitak kod dvije banke, posebno enormno visok gubitak jedne od njih. Istovremeno banke koja su imala najveći kapital ostvarile su i najveće dobiti. Komparirajući ostvareni nivo depozita i kredita sa ostvarenim dobitima vidi se da banka sa najvišim iznosom depozita nije ostvarila i najveću dobit, odnosno ona je treća po ostvarenoj dobiti, a što pokazuje da menadžment banke nije racionalno upravljao raspoloživim finansijskim sredstvima.

Depoziti predstavljaju osnovne izvore finansiranja bankarskog sektora Republike Srbije, ali je to istovremeno i trošak koji banke plaćaju, pa zato nije dovoljno samo po sebi obezbijediti ih, već i efikasno plasirati. U 2019. godini poslovanje bankarskog sektora RS po svim posmatranim parametrima pokazuje rast. Indeks rasta dobiti iznosio je 2081, kapitala 122, a depozita 130. Značajan nominalni rast dobiti u odnosu na 2015. godinu je rezultat saniranja gubitaka banke koja je ostvarila veliki minus u poslovanju u 2015. godini, kao i rasta koji je ostvarilo šest banaka. U istom periodu samo jedna mala banka ostavila je pad dobiti. S obzirom da je kod ove banke došlo do značajne promjene vlasničke strukture⁷, i da je u prethodnom periodu vršila pokriće gubitaka iz prethodnih perioda na teret kapitala, za očekivati je njenu stabilizaciju na tržištu. Naravno, preduslov za to je adekvatna kapitalizovanost banke kao i dobro organizovana menadžerska struktura, a koja treba da povratu tržišno učešće banke i omogući njen budući rast i razvoj.

Grafikon 1. Prikaz osnovnih parametara poslovanja banaka u RS za period 2015 – 2019

Komparacijom indeksa dobiti, kapitala i depozita uočava se značajan disparitet. Rast dobiti nije pratio adekvatan rast kapitala i depozita. Dakle, pozitivno poslovanje banaka nije poslužilo bankama za jačanje njihove kapitalne adekvatnosti. Indeks rasta kapitala od

7 http://www.blberza.com/Cms2FileCache/files/cms2/docver/80635/files/PIBB_Obavjestenje%20o%20promjeni%20naziva.pdf (24.5.2019.)

128 kod najuspješnije banke nije adekvatan njenom indeksu rasta dobiti od 172. Ranije provedeno istraživanje profitabilnosti bankarskog sektora RS 2014 - 2018 godine pokazuje zašto je to tako.

„Najveću petogodišnju neto dobit ostvarila je NLB banka a.d. Banja Luka u iznosu od 144.712.431,37 KM, ali je i najveći iznos ostvarene dobiti isplatila vlasnicima kroz dividendu, i to iznos od 124.909.049,32 KM, odnosno 86,3%. U prethodnim analizama vidi se da je ova banka imala najveći prinos na kapital i na ukupnu aktivu, ali i da je najveći iznos dobiti isplatila vlasnicima čije je sjedište u Republici Sloveniji. Većinski vlasnik ove banke je Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana sa udjelom od 99,85%. Ovaj podatak sam za sebe pokazuje logiku vlasnika ove banke.“⁸

Slično ponašanje je i kod drugih banaka sa visokim indeksom ostvarene dobiti. Analizom depozita, kao izraza povjerenja štediša u banke, može se uočiti njihov prosječan stabilan rast od 30 indeksnih poena. Veći indeks od prosječnog ostvarile su 4 banke, i to od 204, 197, 136 i 131, a njihovi zbirno ostvareni iznosi depozita čine 60% ukupnih depozita bankarskog sektora RS. Među njima nije banka koja je ostvarila najveću nominalnu dobit iako je njeno učešće u ukupnim depozitima bankarskog sektora 19%. Četiri banke su ostvarile manje indekse depozita od prosječne vrijednosti, odnosno 96, 96, 113 i 127. Među njima su i dvije banke koje su imale značajne probleme u poslovanju u prethodnom periodu. Jedna od njih je 2015. godine ostvarila gubitak u poslovanju od 52.593.839 KM, a druga je radi kumuliranih gubitaka doživjela značajnu vlasničku transformaciju⁹. Nezavisno od toga, tri od njih četiri, su ostvarile značajan rast dobiti u odnosu na 2015. godinu. Takav poslovni scenario je očekivan zato što se u vrijeme iznalaženja rješenja za sanaciju nastalih problema u poslovanju pribjegava svim vidovima racionalizacije radi smanjenja troškova, a što je rezultiralo rastom dobiti. Proizilazi da su štediše prepoznale probleme u poslovanju kod ovih banaka i povukle značajan dio svojih depozita¹⁰. U takvim okolnostima štediše nisu pratile rezultate poslovanja i za njih dobit banke, sama po sebi, nije garancija stabilnosti banke.

u 000 KM

NETO PASIVA	31.12.2015.	%	31.12.2019.	%	INDEKS
Depoziti	4.956.536	74,69	6.405.832	77,20	129
Uzeti krediti	625.699	9,43	601.461	7,25	96
Subordinisani dug	50.866	0,77	52.268	0,63	103
Ostale obaveze	157.547	2,37	186.298	2,25	118
Ispravke vrijednosti i rezervisanja	68.811	1,04	8.320	0,10	12
Kapital	776.502	11,70	1.043.483	12,58	134
UKUPNO	6.635.961	100	8.297.662	100	125

Tabela 2. Struktura neto pasive bankarskog sektora RS 2015 - 2019¹¹

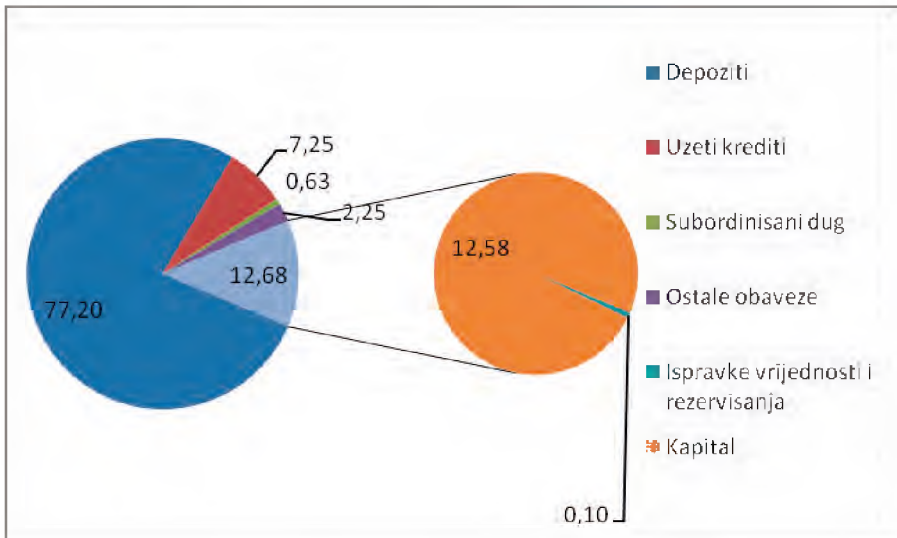
8 Slijepčević, V., Galijašević, K., "Profitabilnost banaka kao uslov dugoročne stabilnosti bankarskog sektora Republike Srpske", Zbornik radova. Međunarodna naučna konferencija. Mediji i ekonomija, Visoka škola "Banja Luka College", str. 145-155, Banja Luka, 2019.

9 Na dan 31.12.2016. godine banka je ostvarila gubitak u poslovanju od 17.209.430 KM, a 31.12.2018. godine gubitak od 11.007.340 KM. <http://www.blberza.com/Pages/DocView.aspx?id=76806> i http://www.blberza.com/Cms2FileCache/files/cms2/docver/65598/files/PIBB_Godisnji%20izvjestaj%20o%20poslovanju%202016.pdf (30.5.2020.)

10 Banke sa ostvarenim indeksom depozita od 96.

11 https://abrs.ba/public/data/documents/649/Izvjestaj_o_stanju_bankarskog_sistema_RS_31122015.pdf, <https://abrs.ba/>

Struktura izvora sredstava bankarskog sektora Republike Srpske pokazuje dominaciju depozita u ukupnim izvorima finansiranja i oni čine 77,2% sa stanjem na dan 31.12.2019. godine, a što predstavlja rast od 29 indeksnih poena. Istovremeno je došlo i do porasta učešća depozita u strukturi svih izvora. Na dan 31.12.2015. godine učešće depozita iznosilo je 74,69%, a 31.12.2019. godine 77,20%. Ispravke vrijednosti i rezervisanja su se smanjile, a učešća kapitala povećalo za 0,88%. Izvori sredstava bankarskog sektora su de facto depoziti i kapital i čine ukupno 89,78%. Zato značajnije promjene u kapitalu banke značajno se odražavaju na ponašanje štediša. Svaka najava ili nastanak rizičnih problema u bankama izaziva reakciju kod štediša u smislu odliva depozita.

Grafikon 2. Struktura neto pasive 31.12.2019. godine

Kapital bankarskog sektora čini 12,56% ukupnih izvora sredstava. S obzirom na nizak nivo razvijenosti privrede Bosne i Hercegovine, nepostojanja systemske podrške razvoju preduzetništva, te na čestim promjenama uslova poslovanja, a koji su izvan moći preduzetnika, poslovanje banaka je izloženo velikom riziku i zato smatramo da adekvatnost kapitala od minimalno 12% koju zahtijeva regulator nije dovoljna. Vlastiti kapital je garancija stabilnosti poslovanja banaka, a njegovo veće učešće u izvorima sredstava čini finansijski potencijal banke stabilnijim i jačim.

Uzeti krediti čine 7,25% izvora sredstava i u odnosu na 2015. godinu oni su relativno manji za 2,18%, a nominalno za 24.238 hiljada KM. Smanjenje učešća uzetih kredita u pasivi daje za rezultat smanjenje troškova pasivne kamate. Depoziti su najjeftiniji izvori finansiranja i ova transformacija je povoljna za banku sa stanovišta finansijskih efekata. Adekvatnost kapitala izračunava se prema propisanoj metodologiji Agencije za bankarstvo Republike Srpske i na osnovu ukupne izloženosti riziku poslovanja banaka, a koji obuhvata: kreditni rizik, tržišni i operativni rizik, a on na dan 31.12.2019. godine iznosi 18,3% i značajno je iznad propisanih 12%. Nezavisno od toga smatramo da učešće vlastitog kapitala

u izvorima sredstava, a u uslovima nestabilnog i turbulentnog finansijskog tržišta i niskog nivoa privrednog razvoja Republike Srpske, treba biti minimalno 20%.

	u 000 KM
OPIS	IZNOS
Ukupan iznos izloženosti riziku	5.333.142
Regulatorni kapital	976.442
Stopa regulatornog kapitala – minimalno 12%	18,3%

Tabela 3. Stopa adekvatnosti kapitala bankarskog sektora RS na dan 31.12.2019. godine¹²

Veći akcionarski kapital banke je garancija stabilnosti banke i pokazuje interes vlasnika da opstane na određenom tržištu, te da želi stabilan rast i razvoj banke. Ponašanje štediša pokazuje sklonosti ka držanju depozita kod „domaćih banaka“, pa je takao jedna banka koja je po profitabilnosti treća u bankarskom sektoru RS ostvarila najveći iznos depozita 1.925.987.247 KM i on je veći od depozita najprofitabilnije banke za 626.516.981 KM. Istovremeno najprofitabilnija banka je ostvarila nominalno veću dobit od te banke za 20.596.676 KM. Pored ove banke štediše su dale povjerenje za još dvije banke od kojih je jedna ostvarila najveći relativni rast depozita sa indeksom od 204, a druga 197. Vlasnik jedne od njih je banka iz Republike Srbije, a druge mikrokreditno društvo iz Banja Luke. Pored pitanja istraživanja povjerenja štediša na osnovu relevantnih pokazatelja poslovanja banaka, a koje je i cilj ovog rada, ovdje se nameće i pitanje efektivnosti i efikasnosti poslovanja i upravljanja bankama. Na jednoj strani postoji banka koja sa manje raspoloživih sredstava efikasnije posluje od druge banke. Jedan od odgovora na pitanje: „Zašto je to tako?“ je iz domena menadžerskih aktivnosti i menadžerskih odluka.

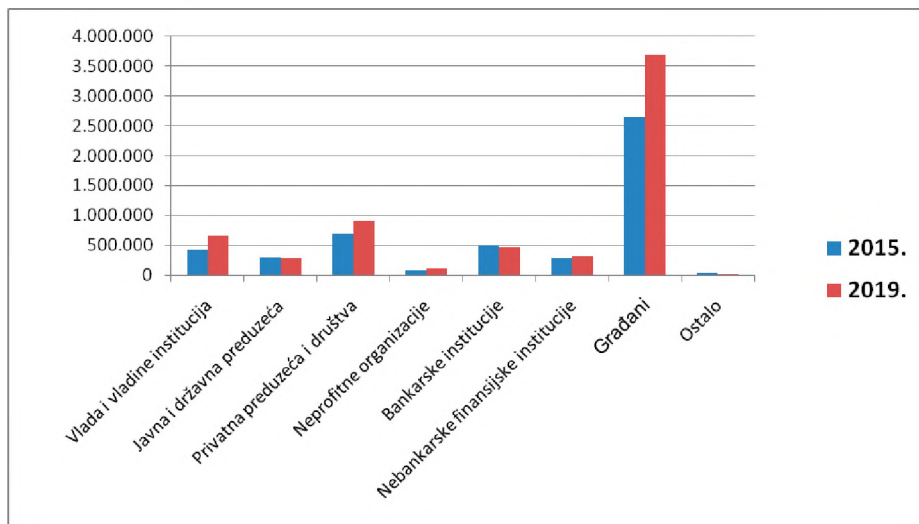
	u 000 KM				
STRUKTURA DEPOZITA	31.12.2015.	%	31.12.2019.	%	INDEKS
Vlada i vladine institucija	430.606	9	650.825	10	151
Javna i državna preduzeća	304.434	6	274.210	4	90
Privatna preduzeća i društva	694.087	14	903.343	14	130
Neprofitne organizacije	75.077	2	100.552	2	134
Bankarske institucije	500.293	10	465.990	7	93
Nebankarske finansijske institucije	279.479	6	307.459	5	110
Gradani	2.643.235	53	3.690.005	58	140
Ostalo	29.325	1	13.448	0	46
UKUPNO	4.956.536	100	6.405.832	100	129

Tabela 4. Struktura depozita bankarskog sektora RS 2015 – 2019

Struktura depozita bankarskog sektora Republike Srpske pokazuje dominantno učešće građana u ukupnim depozitima. Najveći iznos depozita bankama obezbjeđuju građani, privatna preduzeća i društva, te vlada i vladine institucije 76% zbirno za 2015. godinu, a za 2019. godinu 82%. Prosječni indeks depozita u 2019. godini u odnosu na 2015. godinu bio je 129. Natprosječni indeks ostvarili su: sektor vlada i vladine institucije od 151, građani

¹² Preuzeto i djelimično modifikovano: https://abrs.ba/public/data/documents/1434/20191231_Izvjestaj_o_stanju_bankarskog_sistema_RS.pdf (27.5.2020.)

140, neprofitne organizacije 134 i privatna preduzeća i društva 130. Ispod prosječne vrijednosti bili su sektori: nebankarske finansijske institucije sa indeksom ostvarenja 110, bankarske institucije 93, javna i državna preduzeća 90 i ostali 46. Povećanje depozita građana odrazilo se na smanjenje učešća uzetih kredita u strukturi ukupnih depozita. Rast ukupnih depozita je nominalno veći za 1.449.296 hiljada KM i pokazuje povećan stepen povjerenja štediša u bankarski sektor Republike Srpske. Štednja građana porasla je za 1.046.770 hiljada KM. Udio građana u rastu depozita sa stanjem na dan 31.12.2019. godine u odnosu na 31.12.2015. godinu iznosio je 72,2%. Može se konstatovati da je do povećanja depozita u najvećoj mjeri došlo radi rasta povjerenja građana.

Grafikon 3 Struktura depozita bankarskog sektora RS 2015 – 2019u 000 KM

Grafički prikaz strukture depozita bankarskog sektora pokazuje i orijentaciju građana Republike Srpske. Građani Republike Srpske su značajno štedno, a ne investiciono orijentisani. Nisu spremni na rizik i zato su spremniji da štede u bankama uz minimalne kamatne stope nego da investiraju. Pitanje sigurnosti depozita za građane je primarno pitanje i zato sve informacije koje bi mogle da ugroze sigurnost njihovih depozita izazivaju reakciju koja rezultira zahtjevima za isplatom, a što se u proteklom petogodišnjem periodu i dešavalo.

DISKUSIJA

Povjerenje štediša u bankarski sistem Republike Srpske je od krucijalnog značaja za opstanak finansijskog sistema zemlje. S obzirom da depoziti čine najznačajniji agregat finansijskog potencijala banaka neophodno je da menadžment banaka vodi posebnu brigu prilikom donošenja upravljačkih odluka, a posebno u oblasti rizika i upravljanja rizicima, a kako bi depoziti ostali siguran i pouzdan izvor finansiranja.

Dragan Jović¹³, u svom radu „Razvijanje metodologije za ocjenu povjerenja u bankarstvo Bosne i Hercegovine“, bavi se istraživanjem metodologije mjerenja povjerenja štediša

13 Jović, D.: Razvijanje metodologije za ocjenu povjerenja u bankarstvo Bosne i Hercegovine: Časopis za ekonomiju i tržišne

u bankarski sektor BiH, pa kaže sljedeće: „Ključni element bankarskog poslovanja, zbog same njegove prirode (strukture aktive i pasive) je povjerenje. Ne postoji banka na svijetu koja bi samostalno mogla izdržati simultano i masovno povlačenje depozita. Povjerenje se na prvom mjestu dovodi u vezu sa povjeriocima banaka, jer su oni direktno zainteresovani za poslovanje banaka, zbog gubitaka kojima se izlažu stavljajući banci na raspolaganje sopstvenu aktivu. Za dostignuti stepen povjerenja u bankarski sistem nisu manje zainteresovani ni ostali tržišni učesnici, naročito država. Nizak nivo povjerenja u bankarstvo preko vjerovatne sekvence i mogućih uzroka i posljedica kao što su dezintermedijacija, nedovoljan kreditni rast, niska likvidnost, gubici banaka, nelikvidnost banaka, nesolventnost banaka dovode do snažnih negativnih efekata (eksternalija) i izvan bankarskog sektora koji, kroz prevaljivanje gubitka iz bankarskih bilansa na cijelo društvo, postaju rashodna strana u javnom/državnom budžetu.“ Autor kroz ovo istraživanje apostrofira značaj povjerenja štediša u banke i implikacije koje mogu nastati kada se to povjerenje izgubi.

Antun Jurman¹⁴, u svom istraživanju „Kreditna politika poslovnih banaka u funkciji učinkovite multiplikacije kredita i depozita“, bavi se pitanjem kreditiranja koje provode banke, pa zaključuje: „Ocjenujući kreditnu politiku hrvatskih banaka može se reći da je bila vrlo neujednačena i orijentirana prema kratkoročnim ciljevima (odobriti što više kredita građanima i pritom dobro zaraditi), a izostali su pozitivni učinci politike kreditnih plasmana na poslovanje gospodarskih subjekata.“ Banke ulažu novac tamo gdje je on najsigurniji i tamo gdje donosi najveći profit uz prihvatljiv nivo rizika. Ovakvo ponašanje banaka stvara osjećaj sigurnosti kod štediša pošto smanjujući rizik prilikom kreditiranja banke povećavaju sigurnost depozita.

Kozarević, E., Kokorović, M., Baraković Nurikić, M.¹⁵, u svom radu „Upravljanje rizicima u bankama i mikrokreditnim organizacijama u Bosni i Hercegovini-komparativna analiza“, ističu značaj upravljanja rizicima u bankama i mikrokreditnim organizacijama. Autori kroz ovaj rad posebno ističu vezu između depozita i kredita u svjetlu rizika poslovanja: „Rizik je sastavni dio poslovanja na svim finansijskim tržištima, kao i sastavni dio svih finansijskih poslova. Kada finansijske institucije odobravaju kredite, postoji rizik *defaulta* dužnika. Kada banke prikupljaju depozite i kada ih pozajmljuju drugim klijentima (tj. kada vrše finansijsko posredovanje), one istovremeno dovode svoje štediše pod rizik.“

Siniša Ostojić¹⁶, u svom istraživanju „Aplikativni aspekti finansijskog izvještavanja banke-analički okvir jedinstvenog bankarskog izvještaja“, istražuje širok spektar rizika sa kojima se banke susreću, a posebnu pažnju usmjerava na depozite, pa konstatuje sljedeće: „Većina banaka pomno prati promene njihovim stabilnim depozitima (coredeposits), koje obuhvataju depozite po videnju, NOW i ATS račune, MMDAs, štedne i druge štedne i oročene depozite ispod 100.000\$. Stabilni depoziti se obično ne povlače u kratkom vremenskom periodu. Vlasnici depozita nisu visoko kamatno osjetljivi i elastični, tako da je u stvari kamatni elasticitet ovih depozita mali. Deponenti neće pomerati svoje fondove, odnosno svoja deponovana sredstva u druge bankarske institucije koje plaćaju veće

komunikacije, Godina II-

14 Jurman, A.: Kreditna politika poslovnih banaka u funkciji učinkovite multiplikacije kredita i depozita: Economic research - Ekonomska istraživanja, Vol. 21 No. 2, Pula, 2008.

15 Kozarević, E.; Kokorović, M.; Baraković Nurikić, M.: Upravljanje rizicima u bankama i mikrokreditnim organizacijama u Bosni i Hercegovini-komparativna analiza: Časopis za ekonomiju i politiku tranzicije /Journal of economic and politics of Transition: Godina XIX Vitez-Tuzla-Zagreb-Beograd-Bukurešt, 2017. Br. 40

16 Ostojić, S.: Aplikativni aspekti finansijskog izvještavanja banke-analički okvir jedinstvenog bankarskog izvještaja: Privredna izgradnja, Savez ekonomista Vojvodine, XLVI: 1-2, str. 73-110., Novi Sad, 2003.

kamate. Stabilni depoziti su osjetljiviji na promenu cene usluga (proviziju), nivo pruženih usluga i lokaciju banke.“ Autor konstatuje da štediša nisu kamatno osjetljive i da im je sigurnost depozita primarna.

ZAKLJUČAK

Provedeno istraživanje pokazalo je da štediša imaju povjerenje u bankarski sistem Republike Srpske. U analiziranom periodu ostvaren je rast štednje od cca 1,45 milijardi KM. Ističemo da na povjerenje građana značajno ne utiče profitabilnost banaka. Banaka koja je ostvarila najveću profitabilnost u posmatраних pet godina nije ostvarila i najveći rast depozita. Postoji relativna usklađenost kapitala i depozita, a što asocira na postojanje značajne veze između ponašanja vlasnika kapitala, upravljačkih odluka i ponašanja štediša. Ovo istraživanje pokazalo je da na povjerenje štediša najviše utiče sigurnost njihovih uloga.

LITERATURA

1. Jović D.: Razvijanje metodologije za ocjenu povjerenja u bankarstvo Bosne i Hercegovine: Časopis za ekonomiju i tržišne komunikacije, Godina II-Jurman, A.: Kreditna politika poslovnih banaka u funkciji učinkovite multiplikacije kredita i depozita: Economic research - Ekonomska istraživanja, Vol. 21 No. 2, Pula, 2008.
2. Kozarević, E.; Kokorović, M.; Baraković Nurikić, M.: Upravljanje rizicima u bankama i mikro-kreditnim organizacijama u Bosni i Hercegovini-komparativna analiza: Časopis za ekonomiju i politiku tranzicije /Journal of economic and politics of Transition: Godina XIX Vitez-Tuzla-Zagreb-Beograd-Bukurešt, 2017. Br. 40
3. Ostojić, S.: Aplikativni aspekti finansijskog izvještavanja banke-analički okvir jedinstvenog bankarskog izvještaja: Privredna izgradnja, Savez ekonomista Vojvodine, XLVI: 1-2, str. 73-110, Novi Sad, 2003.
4. Slijepčević, V., Galijašević, K., “Profitabilnost banaka kao uslov dugoročne stabilnosti bankarskog sektora Republike Srpske”, Zbornik radova. Međunarodna naučna konferencija. Mediji i ekonomija, Visoka škola “ Banja Luka College”, str. 145-155, Banja Luka, 2019.
5. Slijepčević, V.: Ocjena stabilnosti bankarskog sektora Bosne i Hercegovine primjenom Altmanovog Z”-score modela, Međunarodno indeksirani naučno-stručni časopis: Poslovni konsultant, godina XI, Broj 86., str. 45-56: Tuzla, 2019.
6. <http://www.blberza.com/Pages/Default.aspx>
7. http://www.blberza.com/Cms2FileCache/files/cms2/docver/65598/files/PIBB_Godisnji%20izvjestaj%20o%20poslovanju%202016.pdf
8. <http://www.blberza.com/Pages/DocView.aspx?Id=76806>
9. https://abrs.ba/public/data/documents/1434/20191231_Izvjestaj_o_stanju_bankarskog_sistema_RS.pdf
10. <http://www.blberza.com/Pages/issuerdata.aspx?code=pibb>
11. https://abrs.ba/public/data/documents/649/Izvjestaj_o_stanju_bankarskog_sistema_RS_31122015.pdf
12. https://abrs.ba/public/data/documents/1434/20191231_Izvjestaj_o_stanju_bankarskog_sistema_RS.pdf